

OCENJUJEMO –

Gledališče

Gregor Brazel: Krvava gora

SNG Nova Gorica

★★★★★

Avtor naročenega besedila naj bi predlagal, preberemo, da bi uprizoritev nastala brez režiserja, in Pograjc, režiser in soscenograf, je v to veselo in zlahka privolil. Tako je besedilo, ki se ukvarja s tremi vpletenimi v prvo svetovno vojno oziroma s soško fronto, na zapori ustreljeno grofico, vojno poročevalko in ponosom slovenskega vojnega minerstva in razstreljevanja, uprizorjeno heterogeno in anarhično, s tremi plastmi in pristopi, ki so včasih v opreki. Najprej je poligon, z drobnimi figurami vojačkov kot v kakšni maketi železnice, za velike plane, in ta animirani del nam projicirajo na platno, kot bi hoteli poveda-

ti, da bo prihodnost gledališča filmska ali pa je ne bo; Pograjc se je takšnega sprotnege igranja, snemanja in projekcije že uspešno lotil v inovativni predstavi *Fragile!*. In zdaj v mešani lutkovni tehniki to nekako obnovi. Pri tem igrajo pomembno vlogo rekviziti in animirani objekti, improvizirana animacija predmetov in njihova mestoma duhovita uporaba, avtorici lutk in makete sta Barbara Stupica in Barbara Bulatović. Potem je igrani del, deloma posnet sproti in projiciran, deloma odigran na rampi oziroma iz scenografskih rovov v podpodje, in v tem je v polnosti izražena požrtvovalnost ekipe, pa tudi prepoznavna koreografija Branka Potočana. Tretji segment je kabaretni del, večinoma lutkarski, pri katerem precej stereotipno predstavljajo narode, z nekaj hitrimi in posplošenimi atributi, z nekoliko robotim in poproščenim besednjakom, vse

pa povezuje Kristijan Guček kot poročnik Mlakar, ta je mojster ceremonije in nas nekajkrat eksplisitno opozori, da si o predstavi, ki jo gledamo, nismo mogli nič predstavljati, medtem igra na klavir glasbo Marka Brdnika in daje uprizoritvi kabaretno, varietejsko in karnevalično noto: rahlja tisto, kar z vso prizadetostjo in zaresnostjo predstavlja Helena Peršuh kot vojna poročevalka Alice Schalek, dejanska priča fronte in strahot, ki sozadele predvsem z vseh vetrov nabrano topovsko hrano. Nekaj delov je tako tudi iz vsakdanje vojaške rutine, granatiranja in smrti, boj od blizu, dileme, povezane z ubijanjem, in splošna dehumanizacija, povzročena s smrtjo in zatonom vsakršne človečnosti. Pograjc je eksperimentalni namen malega odra vzel zares, učinek pa je mešan; enkrat patos, to plemenito občutenje ob bedi stvari, kakor jo naplavi na površje vojna, drugič anaroidne in improvizirane domisljice, ki se včasih tudi izgubijo s prenosom, z medijskim prevodom; iz miniaturnega poligona s snemanjem in projekcijo se marsikaj od zamišljenega tudi izgubi. Če je besedilo mestoma naivno in pripovedno, kot da dokumentaristično in zmanjšano dramatično, je potem igrivosti in akcije včasih kar preveč, da bi bila lahko bolj natančna in učinkovita. Vendar prenos v lutkovni medij razumemo tudi kot marionetnost tematike, kot upravljanje vojske od zgoraj, in nekaj te kaotičnosti in približnosti, ki ju vidimo v uprizoritvi, gre tudi k predmetu: vojna je vedno kaotična in neulovljiva v celoto, predvsem gledano iz žabje perspektive, iz jarka.

MATEJ BOGATAJ

